

บทที่ ๕

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

๕.๑ สรุปผลการวิจัย

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา ๑) ความรู้ที่เกี่ยวกับวรรณกรรมทั่วไปและวรรณกรรมอิงหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา ๒) วรรณกรรมอิงพระพุทธศาสนาเรื่องหลวงพ่отองวัดโบสถ์ และ ๓) วิเคราะห์หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาในวรรณกรรมเรื่องหลวงพ่отองวัดโบสถ์ การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเอกสาร (Document Research) สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

๕.๑.๑ วรรณกรรมทั่วไปและวรรณกรรมอิงหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา

การจัดประเภทนวนิยายอิงพระพุทธศาสนา ประเภทของนวนิยายอิงพระพุทธศาสนา มี ๒ ประเภท คือ (๑) ประเภทเรื่องที่แต่งตามลำดับเวลา นวนิยายประเภทนี้ในช่วงทศวรรษที่ผ่านมาจึงมักปรากฏในรูปของการแสดงปาฐกถาธรรมตามสถานที่ต่างๆและทางสื่อมวลชนแล้วจึงรวบรวมพิมพ์เป็นเล่มในเวลาต่อมา นอกเหนือจากที่มีผู้เรียบเรียงคิดค้นเขียนเพื่อเผยแพร่ในรูปเล่ม นอกจากนี้ยังแบ่งประเภทของนวนิยายอิงพระพุทธศาสนาประเภทก่อนอิทธิพลจากตะวันตกและประเภทหลังรับอิทธิพลจากตะวันตก (๒) ประเภทที่แต่งตามเนื้อหา เป็นนวนิยายอิงพระพุทธศาสนาโดยผู้แต่งต้องการให้ผู้อ่านเข้าใจเนื้อหาอย่างแท้จริงซึ่งในเนื้อหามุ่งเสนอสาระทางคุณธรรมจริยธรรมแก่สังคม โดยอาศัยหลักธรรมในศาสนาเป็นโครงเรื่องซึ่งจะมีทั้งเป็นเรื่องจริงทางศาสนาและเรื่องราวที่แต่งอิงศาสนา

๕.๑.๒ วรรณกรรมอิงพระพุทธศาสนาเรื่องหลวงพ่отองวัดโบสถ์

ลักษณะและเนื้อหาของวรรณกรรมอิงพระพุทธศาสนาเรื่องหลวงพ่отองวัดโบสถ์ พบว่าเรื่องหลวงพ่отองวัดโบสถ์ เปิดเรื่องด้วยสถานที่แรกเป็นชนบทในประเทศไทย เป็นการเริ่มต้นนิยายเรื่องนี้ได้ดี เพราะเป็นสถานที่ใกล้ชิดผู้อ่านและผู้อ่านส่วนใหญ่มีความคุ้นเคย จึงสร้างอารมณ์ให้ผู้อ่านเห็นหรือรู้สึกตามได้เป็นอย่างดี เนื้อเรื่องอันเป็นเรื่องราวชีวิตของหลวงพ่отองวัดโบสถ์ ที่อยู่บนฐานตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา มีการสร้างศาสนสถาน บำรุงศาสนบุคคล และสืบทอด ศาสนธรรม การดำเนินเรื่องชีวิตของตัวละครที่ต้องผจญกับสุขทุกข์ มีलगเลื่อมลagak ได้ยศเสื่อมยศ พบกับ

การถูกสรรเสริญการถูกนิโทษ ทำให้วรรณกรรมเรื่องนี้มีลักษณะสมจริงและมีอุทาหรณ์ให้คิดว่า แท้ที่จริงแล้ว ในชีวิตคนเราไม่อาจสมปรารถนาได้เสมอไป ด้วยอำนาจและชีวิตเป็นสิ่งที่ไม่ยั่งยืน ความสุขอันเป็นโลกียะทั้งมวลนำไปสู่ความทุกข์ จึงไม่ควรท้อแท้สิ้นหวังในชีวิตจนเกินไป หากต้องประสบกับความทุกข์ ควรรู้จักปล่อยวางไม่ยึดถือในเรื่องต่าง ๆ ให้มากนัก ก่อเกิดความประทับใจแก่ผู้อ่านในความดีมั่งมันกระทำไว้ในพระพุทธศาสนา ความต่อเนื่องในการเล่าเรื่องได้ฉายภาพหลวงพ่อบุญวัดโบสถ์ หักแฉกชัดในความรู้สึกของผู้อ่าน ความเป็นไปของตัวละครอื่น ๆ ที่ผูกอยู่ด้วยความรัก ความโลภ ความโกรธ ความหลง อันเป็นกิเลสที่เกิดขึ้นกับชีวิตใคร ๆ ก็ได้ จึงทำให้ตัวละครดูเหมือนมีชีวิตชีวาต่าง ๆ สามารถบรรยายให้ผู้อ่านรู้สึกเหมือน “เห็นด้วยตา” และ “ได้ยินด้วยหู” ซึ่งมาจากการสังเกตหาจุดเด่นของสิ่งต่าง ๆ แล้วดูให้ติดตา จนนำมาใช้บรรยายฉากได้ดีถึงขนาด บทสนทนาที่ไพเราะช่วยให้น่าสนใจอ่าน ภาษาที่งดงามควรแก่การจดจำ สำนวนที่สละสลวย ความคิดที่คมคายลุ่มลึก อุปมาโวหารที่สื่อให้เข้าใจความหมายได้อย่างละเอียด และลึกซึ้งด้วยคติธรรมที่แนบเนียนกับเนื้อเรื่อง ล้วนเป็นกลวิธีทางวรรณศิลป์อันเป็นผลให้อ่านได้เพลิดเพลินมีความบันเทิงใจ

๕.๑.๓ วิเคราะห์หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาในวรรณกรรมเรื่องหลวงพ่อบุญวัดโบสถ์

จากการศึกษาวรรณกรรมเรื่องหลวงพ่อบุญวัดโบสถ์ พบว่า วรรณกรรมมิใช่เป็นแต่เพียงสื่ออย่างเดียว หากสิ่งที่แฝงลึกลงไปในช่วงไพเราะหว่างตัวอักษร ยังสะท้อนให้เห็นถึงความตื่นลึกหนาบางทางภูมิปัญญาของผู้เขียน และลึกลงไปใ้ในภูมิปัญญานั้นก็คือความจริงใจที่ผู้เขียนสะท้อนต่อตัวเอง และต่อผู้อ่าน วรรณกรรมเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตมนุษย์ ชาติที่เจริญแล้วทุกชาติจะต้องมีวรรณกรรมเป็นของตนเอง และวรรณกรรมจะมีมากหรือน้อย ดีหรือเลว ก็แล้วแต่ความเจริญองงามแห่งจิตใจของชนในชาตินั้น ๆ วรรณกรรมเป็นเครื่องชี้ให้รู้ว่า ชาติใดมีความเจริญทางวัฒนธรรมสูงแค่ไหนและยุคใดมีความเจริญสูงสุด ยุคใดมีความเสื่อมทรามลง เพราะฉะนั้นวรรณกรรมแต่ละชาติ จึงเป็นเครื่องชี้วัดได้ว่า ยุคใดจิตใจของประชาชนในชาติ มีความเจริญหรือเสื่อมอย่างไร ด้วยเหตุนี้วรรณกรรมจึงเป็นเครื่องมือสื่อสารความรู้สึกนึกคิดถ่ายทอดจินตนาการและแสดงออกซึ่งศิลปะอันประณีตงดงาม การศึกษาหรืออ่านวรรณกรรมแต่ละเรื่องทำให้ผู้อ่านมองเห็นภาพสังคม วัฒนธรรมการเมือง และเศรษฐกิจ ของยุคสมัยที่ผู้ประพันธ์ได้สะท้อนผ่านมุมมองของตนออกมา รวมทั้งทำให้ผู้อ่านเข้าใจความรู้สึกนึกคิดของผู้คนที่มีต่อสภาพการณ์เหล่านั้นด้วย

ดังนั้นวรรณกรรมจึงมีความสำคัญต่อมนุษย์แทบทุกด้านอาจกล่าวได้ว่า สังคมมนุษย์ที่เจริญมีอารยธรรม และเทคโนโลยีในปัจจุบันนี้ ตั้งอยู่บนพื้นฐานของวรรณกรรมทั้งสิ้น วรรณกรรมต่างมีบทบาท ความสำคัญ และอิทธิพลไม่มากนักน้อย วรรณกรรมเป็นผลงานการสร้างสรรค์จากปัญญาของมนุษย์ที่เกิดจากการเรียนรู้และพัฒนาออกมาเป็นวรรณกรรม เพราะมนุษย์เป็นสิ่งมีชีวิตที่มีสมองและ

คติ แล้วนำความรู้ที่ได้จากการอ่านไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อชีวิตประจำวันและเกิดประโยชน์ต่อสังคมได้ตามความเหมาะสม ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

๕.๒.๑ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

๑. นวนิยายอิงหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา ควรมีการจัดกลุ่มหรือประเภทของนวนิยายที่มีเนื้อหาสาระที่สะท้อนเกี่ยวกับหลักคำสอนด้านจริยธรรมให้เป็นหมวดหมู่หรือประเภทที่ชัดเจน

๒. นวนิยายอิงหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา มีผู้สนใจที่จะประพันธ์น้อย ควรมีการส่งเสริมให้นิยายอิงพระพุทธศาสนาให้มากและให้สอดคล้องกับสังคมปัจจุบัน

๓. นวนิยายอิงหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา วัยรุ่นยุคปัจจุบันไม่ค่อยให้ความสนใจควรมีการส่งเสริมให้วัยรุ่นและคนทั่วไปได้ให้ความสนใจอ่านเพื่อจะได้นำแนวคิดไปใช้ในชีวิตประจำวัน

๔. ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งด้านภาครัฐและศาสนา ควรมีนโยบายที่จะส่งเสริมให้มีการพัฒนารูปแบบการที่จะได้ข้อคิดและความรู้ที่เกิดจากนวนิยายอิงหลักธรรมทางศาสนาผ่านสื่อต่างๆ ทั้งวิทยุ โทรทัศน์ ภาพยนตร์

๕.๒.๒ ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

๑. ศึกษาปัญหาทางพุทธจริยศาสตร์ที่ปรากฏในนวนิยายอิงหลักธรรมในพระพุทธศาสนาเรื่องหลวงพ่отองวัดโบสถ์

๒. ศึกษาเปรียบเทียบบทบาทของนวนิยายอิงพระพุทธศาสนาที่มีต่อสังคมระหว่างเรื่องหลวงพ่отองวัดโบสถ์กับเรื่องอื่นๆ